

Závěrečné stanovisko veřejného ochránce práv

ve věci podnětu pana J.F.

A – Postup šetření

Pan J.F. (dále také „stěžovatel“), se na veřejného ochránce práv obrátil s podnětem směřujícím vůči postupu hlídky Policie ČR, která jej dne 14. listopadu 2012 kontrolovala v souvislosti s podezřením ze spáchání přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a následně jej vyzvala k vydání věci (mobilní telefon) dle ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii ČR.

Veřejný ochránce práv na základě tohoto podnětu zahájil šetření a o vyjádření požádal policejního prezidenta, jehož odpověď obdržel dne 13. února 2013. Následně ochránce vydal dne 16. dubna 2013 zprávu o výsledku šetření, v níž konstatoval pochybení na straně Policie ČR, neboť výzva k vydání věci byla učiněna v souvislosti s věcí, která není a nebyla důležitá pro řízení o přestupku, čímž došlo k porušení § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR. Tento postup ochránce dále považoval taktéž za rozporný s § 11 zákona o Policii ČR.

Zprávu o výsledku šetření dle ustanovení § 18 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, zaslal veřejný ochránce práv k vyjádření policejnímu prezidentovi, který na ni reagoval sdělením ze dne 20. května 2013.

Policejní prezident s obecným závěrem ochránce a s jeho důvody nesouhlasí a naopak zastává názor, že postup policistů v daném případě byl správný, neboť mobilní telefon (resp. záznamy v něm obsažené) může být nepřímým důkazem svědčícím ve spojení s dalšími důkazy o hlavní skutečnosti (naplnění skutkové podstaty předmětného přestupku).

B – Doplnující skutková a právní zjištění

Ochránce postupu policie vytýkal především to, že mobilní telefon v daném případě (a ani v obecné rovině) ve vztahu k předmětné skutkové podstatě přestupku není a nemůže být věcí důležitou pro řízení o přestupku ve smyslu § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR. Tento závěr byl ve stručnosti odůvodněn takto:

Formálním znakem tohoto přestupku totiž je to, že řidič při jízdě drží telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení v ruce nebo jiným způsobem. Zda z telefonu byl uskutečněn hovor nebo zda byl hovor přijat, je zcela nepodstatné. Pokud by se zjistilo, že prostřednictvím telefonu byl uskutečněn hovor, nic to nevypovídá o tom, zda takový telefon řidič držel.

Policejní prezident nicméně zastává názor, že mobilní telefon je věcí důležitou pro řízení o přestupku, přičemž svůj postoj odůvodňuje takto:

*S takto definovaným obecným právním názorem si dovoluji vyslovit **zásadní nesouhlas**. Oprávnění k vydání a případnému odnětí věci v souladu s § 34 zákona o policii lze aplikovat při řešení jakéhokoliv přestupkového jednání, tedy i podezření ze spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu, pokud na základě specifických okolností konkrétního případu lze dospět k odůvodněnému závěru, že jde o věc důležitou pro řízení o přestupku.*

*V souvislosti s hovorovým nebo záznamovým zařízením se veřejný ochránce práv soustředil výhradně na okolnost uskutečnění telekomunikačního provozu. Policie ovšem netvrdí a nikdy neprosazovala, že konkrétní informace o uskutečněném telekomunikačním provozu (kterou je možné získat v souladu s právními předpisy z mobilního telefonu nebo jiného zařízení) je sama o sobě přímým důkazem o porušení zákona, tedy skutečností prokazující mimo jakoukoliv pochybnost, že řidič při jízdě držel v ruce nebo jiným způsobem telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení, a dopustil se tak protiprávního jednání. Nepochybně však může být **nepřímým důkazem svědčícím ve spojení s dalšími důkazy** (například původní výpověď svědka – zpravidla policisty) **o hlavní skutečnosti**.*

Nepřímým důkazem může být podle právní nauky jakákoliv zjištěná skutečnost, jestliže je s okolnostmi případu v příčinném vztahu (pouze za takové situace z ní lze usuzovat na skutečnost hlavní a může přispět k objasnění věci). Dojem o příčinné souvislosti může být vyvolán i nahodilou shodou okolností, je tedy vždy nutné primárně individuálně a zcela důsledně posuzovat uvedený příčinný vztah.

Zákonné možnosti policie v souvislosti s oprávněním podle § 34 zákona o policii a objasňováním protiprávního jednání podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu naprosto vyčerpávajícím způsobem analyzoval odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra a své závěry shrnul ve stanovisku ze dne 27. července 2010, které má veřejný ochránce práv k dispozici.

Neschopnost nebo neochota některých správních orgánů provádět v rámci správního řízení důsledné dokazování skutkového stavu věci prostřednictvím předložených důkazních prostředků, které pro účely správního řízení shromáždil orgán policie, nepovažují za dostatečný důvod k rezignaci na oprávnění svěřená bezpečnostnímu sboru právním předpisem. Příslušný správní orgán provádí nezbytné dokazování a rozhoduje o provedení (nebo naopak neprovedení) určitého důkazu podle okolností konkrétního případu na základě vlastního uvážení. Orgán policie do jednání správního orgánu v rámci procesu volného hodnocení důkazů není oprávněn zasahovat a zpochybňovat formální správnost nebo věcnou účelnost činnosti správního orgánu a není to ani latentní snahou policie. Obdobně však nelze připustit, aby některé správní orgány zasahovaly do pravomoci orgánu policie při zajišťování důkazních prostředků a pokoušely se předem – ještě před formálním zahájením (!) konkrétního správního řízení podle § 67 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) – ovlivňovat nebo přímo samy určovat, které důkazní prostředky mohou (nebo dokonce musí či naopak nesmí) být ve správním řízení využity jako důkaz o spáchání protiprávního jednání.

Za nikoli bezvýznamnou považují rovněž skutečnost, že při procesu dokazování často dochází ke stavu, kdy pro účely řízení před správním orgánem

není dostatečně identifikován telefonní přístroj nebo jiné hovorové nebo záznamové zařízení držené v ruce podezřelým občanem při řízení vozidla. Správní orgány pak rozhodují ve stavu důkazní nouze, kdy nelze objektivně odstranit důvodné pochybnosti o tom, co konkrétně (tedy jakou jednoznačně identifikovatelnou věc – corpus delicti) vlastně podezřelý občan v inkriminované době držel v ruce. Stěžejní význam takové informace pro každé řízení opakovaně zdůrazňuje i Nejvyšší správní soud. Také z tohoto důvodu se aplikace § 34 zákona o policii jeví jako přínosná.

K předmětné problematice je k dispozici poměrně rozsáhlá judikatura, pro sledovaný účel jsou to zejména rozsudky Nejvyššího správního soudu – primárně spisová značka 2 As 52/2011, dále pak spisová značka 1 As 64/2008, spisová značka 4 As 19/2007, spisová značka 6 As 47/2005, nebo naopak spisová značka 7 As 105/2010 a spisová značka 7 As 83/2010.

Ochránce dále namítal, že postup policie je i v rozporu se zásadou přiměřenosti dle ustanovení § 11 a § 34 odst. 2 zákona o Policii ČR.

Ani tuto výtku policejní prezident neakceptuje a uvádí:

Další zásadní právní rozpor mezi orgány policie a některými správními orgány spočívá v otázce přiměřenosti postupu a ve výkladu poslední věty § 34 odst. 2 zákona o policii, jasně definující, že „nelze odejmout věc, jejíž hodnota je v nápadném nepoměru k povaze přestupku“. Předmětná ustanovení zákona o policii mají některé správní orgány tendenci posuzovat striktně formalisticky podle nominální výše sankce, kterou je za porušení právního předpisu možné uložit. Naopak orgány policie (obdobně jako odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra) za rozhodující kritérium považují společenský význam zájmu chráněného zákonem a závažnost konkrétního přestupku, kterým je tento zájem společnosti ohrožen nebo porušen. Podle ustanovení § 11 písm. c) zákona o policii je policista povinen postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.

V případě spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu jsou porušením právního předpisu ohrožovány životy nebo zdraví osob a značné majetkové hodnoty. O nepřiměřený postup v případě vydání nebo odnětí mobilního telefonu se tedy podle názoru policie a Ministerstva vnitra nejedná, bez ohledu na objektivní hodnotu vlastního přístroje vyjádřenou finančními prostředky (případně majitelem mobilního telefonu subjektivně definovanou hodnotu dat uchovávaných v dotčeném zařízení). Úřad veřejného ochránce práv zřejmě zastává odlišný právní názor (jednoznačně formulovaný ve zprávě o výsledku šetření) a přistupuje na účelovou argumentaci stěžovatele o velmi citelném zásahu do běžného života podnikajícího jedince.

Významným faktorem ovlivňujícím postoj některých správních orgánů k aplikaci ustanovení § 34 zákona o policii je zřejmě také skutečnost, že vydávání nebo odnímání věcí (důležitých pro řízení o přestupku) a jejich následné předávání příslušným správním orgánům v souladu s ustanovením § 34 odst. 3 zákona o policii klade na dotčené správní orgány zvýšené nároky související se zajištěním optimálního uložení dotčených věcí a jejich další manipulací v rámci rozhodování o přestupku. Je zarážející, že ve své zprávě o výsledku šetření přechází veřejný ochránce práv bez povšimnutí zjevnou nezákonnost, týkající se odmítnutí správního orgánu převzít spolu se spisovým materiálem předmět zajištěný orgánem policie jako věc důležitou pro řízení o přestupku. Porušení zákona správním orgánem

přítom jednoznačně konstatoval odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra ve stanovisku ze dne 7. prosince 2012, jehož znění bylo veřejnému ochránci práv poskytnuto rovněž k dispozici.

Dále policejní prezident uvádí i přestupkovou historii stěžovatele od roku 2007, přičemž zmiňuje 8 deliktů vyřízených v rámci blokového řízení a v neposlední řadě má za to, že by bylo vhodné, aby se ochránce vyjádřil i k postupu Magistrátu města Brna a Krajského úřadu Jihomoravského kraje, které byly do jisté míry zainteresovány na tomto případě.

C – Stanovisko s opatřením k nápravě

V první řadě musím zdůraznit, že za zcela zásadní považuji otázku, zda v daném případě, ale i v obecné rovině ve vztahu k předmětné skutkové podstatě přestupku, lze mobilní telefon považovat za věc důležitou pro řízení o přestupku. Teprve tehdy, je-li odpověď na tuto otázku kladná, má smysl zabývat se otázkou přiměřenosti, neboť v opačném případě vůbec nejsou dány podmínky pro vydání/odnětí věci. Jakkoli je v tomto případě řešena především realizace postupu policie dle ustanovení § 34 odst. 1 písm. b) zákona o Policii ČR, jsem toho názoru, že s ohledem na dosavadní správní praxi je v tomto kontextu aplikace § 34 odst. 1 písm. a) zákona o Policii ČR vyloučena.¹

Jde-li o posouzení klíčové otázky, zda lze mobilní telefon považovat za věc důležitou pro řízení o přestupku, pak navzdory argumentaci policejního prezidenta setrvávám na stanovisku původním, tedy že tomu tak není.

Za velmi přínosný považuji poukaz policejního prezidenta na vývoj judikatury a zmínění určitých spisových značek jednotlivých rozsudků – byť některé se týkají skutkově jiných případů (4 As 19/2007, 6 As 47/2005 a 7 As 105/2010). V obecné rovině z nich lze dovozovat, že k prokázání určitého protiprávního jednání (zejm. v případech, kdy proti sobě stojí protichůdná tvrzení policistů vs. osoby podezřelé) zcela postačuje konzistentní, plausibilní výpověď policistů, byť je toto do určité míry relativizováno rozsudkem sp. zn.: 7 As 83/2010² ve vztahu k přílišné horlivosti a tím možné podjatosti policistů. Za poměrně podstatný považuji krom rozsudků zmíněných policejním prezidentem i rozsudek sp. zn.: 7 As 102/2010, z něž lze abstrahovat (podstatné zvýrazňuji): *Výpověď policisty může být základem*

¹ Toto uvádím nad rámec nyní řešeného a důvodem pro vyslovený závěr je to, že pokud správní orgány za nyní řešený přestupek dosud nikdy neuložily sankci propadnutí věci (nemám informace o opaku), nelze mít za to, že v řízení o přestupku může být tato sankce realizována. Čistě teoreticky sice takový postup možný je, ale policie se musí řídit i tím, jaká je reálná situace na poli správního trestání. Opačný postup by bylo možno považovat za šikanozní.

² I. *Policistu lze považovat za nestranného svědka, není-li žádným způsobem motivován, ať již negativně či pozitivně, aby jeho svědectví vedlo k určitému výsledku řízení, v němž má podat svědectví.*

II. *Projevili-li policista v souvislosti s řešením údajného přestupku na úseku dopravy (zde: držení mobilního telefonu v ruce při řízení motorového vozidla) při jeho řešení na místě samém neobvyklou horlivost a důkladnost v tom, že podrobí řidiče kontrole dokladů a testu, zda není pod vlivem alkoholu, jakož i rozsáhlé kontrole technického stavu vozidla a povinné výbavy (zde: kontrola výstražného trojúhelníku, klíče na kola, lékárničky, reflexní vesty, žárovek, ale i shody pneumatik s typem předepsaným pro provoz vozidla a stavu dezénu rezervního kola, které bylo z tohoto důvodu třeba odmontovat z umístění na spodku vozidla), aniž by vyvstal jakýkoli důvod k podezření, že některé z kontrolovaných prvků vozidla či jeho povinné výbavy nesplňují předepsané náležitosti, naznačuje takové jednání policisty možnou pochybnost o jeho nezaujatosti jako svědka.*

pro shledání odpovědnosti řidiče za přešupek zpravidla jen tehdy, je-li její obsah v souladu i s dalšími na této výpovědi nezávisle zjištěnými skutečnostmi. Výpověď policisty by například měla vysokou míru věrohodnosti tehdy, popsal-li by mobilní telefon natolik přesně a konkrétně (typem, barvou, designem apod.), že by mohl být ztotožněn s mobilním telefonem prokazatelně užívaným řidičem v době, kdy řídil vozidlo, a přitom by bylo prokázáno, že policista se nemohl, a to ani nepřímo či následně (např. od svého kolegy nebo sám při kontrole řidiče po jeho zastavení aj.), jinak než právě tím, že řidiče viděl za jízdy telefon držet, dozvědět, jaký telefon řidič užíval.

Ve vztahu k nyní řešenému by tedy výzva k vydání/odnětí věci byla spíše kontraproduktivní, protože policisté by se s typem, barvou a jinými znaky mobilního telefonu seznámili právě tím, že by jim jej řidič vydal. Dalším poměrně významným je nedávný rozsudek NSS č. j.: 9 As 139/2012-32, ze dne 20. března 2013.³

Z přehledu judikatury vyplývá, že ve všech odkazovaných případech došlo ke zrušení rozhodnutí ve prospěch obviněného řidiče jen tehdy, nebyla-li výpověď policistů konzistentní, uvěřitelná, dostatečným způsobem ověřená nebo nezaujatá. V žádné z kauz soud nepožadoval, aby bylo tvrzení policistů podloženo dalšími informacemi z mobilního telefonu.

V tomto kontextu je navíc otázkou, jakým způsobem by měl správní orgán data z mobilního telefonu získat, protože zde svou úlohu hraje článek 13 Listiny základních práv a svobod⁴ a článek 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vyhlášená pod č. 209/1992 Sb.^{5 6}

Opomenout nelze ani ochranu osobních údajů a analogicky i ochranu provozních a lokalizačních údajů dle zákona o elektronických komunikacích a ochranu údajů o telekomunikačním provozu dle trestního řádu. Argumentace použitá ve stanovisku odboru bezpečnostní politiky MV (dále jen „OBP MV“), ze dne 27. července 2010, že se tak děje dle § 67 odst. 2 zákona o Policii ČR, resp. blíže

---

³ Nejvyšší správní soud se ve své judikatuře zabýval případy, kdy byla důkazní situace obdobná té v nyní projednávané věci. Zásadně jde o dvě linie judikatury. První z nich řešila situace, kdy proti sobě stojí protichůdná tvrzení policistů a žalobce, resp. svědků a jiných důkazů není. Druhá linie se pak zabývá situacemi, kdy existují rovněž rozporné výpovědi, nicméně nad jejich rámcem bylo prokázáno nestandardní chování policistů či existence jiných, jejich výpovědi oslabujících, důkazů.

V nyní souzené věci jsou výpovědi policistů vzájemně souladné, konzistentní a nevykazují žádné logické rozpory či nejasnosti. V projednávané věci nebyl zjištěn ani žádný jiný motiv, proč by policisté měli zájem na stíhání žalobce, než prostý výkon jejich služby. Shodně vypověděli, že žalobce neznají. Z materiálů založených ve správním spise není patrná ani žádná „nepřiměřená míra horlivosti“, jako byla shledána například ve věci vedené u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn.: 7 As 83/2010. Ostatně i v rozhodnutí v uvedené věci vyšel kasační soud z remisy, že „policistu lze považovat za nestranného svědka, není-li žádným způsobem motivován, ať již negativně či pozitivně, aby jeho svědectví vedlo k určitému výsledku řízení, v němž má podat svědectví“.

⁴ Nikdo nesmí porušit listovní tajemství ani tajemství jiných písemností a záznamů, ať již uchovávaných v soukromí, nebo zasílaných poštou anebo jiným způsobem, s výjimkou případů a způsobem, které stanoví zákon. Stejně se zaručuje tajemství zpráv podávaných telefonem, telegrafem nebo jiným podobným zařízením.

⁵ Čl. 8 Právo na respektování rodinného a soukromého života

1. Každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence.

2. Státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.

⁶ K tomu blíže viz např. Wagnerová, Šimíček, Langášek, Pospíšil a kol., Komentář k Listině základních práv a svobod, Wolters Kluwer 2012, str. 341 a násl.

neurčeného ustanovení správního řádu/zákona o přestupcích provádí-li ohledání správní orgán, je dle mého soudu poněkud ukvapená a nereflektuje výše zmíněná úskalí. Tvrzení, že zjištění času telefonování nelze v žádném případě směřovat s požadováním výpisu z telefonu, neboť jde jen o zjištění doby (času) volání pokládám za stěží obhajitelné. V obou případech totiž policie/správní orgán musí pracovat se stejnými zdrojovými daty. Data v telefonu navíc zpravidla obsahují i další osobní údaje druhého účastníka komunikace. Postupem navrhovaným OBP MV dochází nejen k zásahu do práv řidiče, coby osoby podezřelé z přestupku, ale i do práv osob, s nimiž komunikaci vedl. Dále, pokud je mi známo, tak správní orgán nemá oprávnění žádat mobilního operátora o výpis komunikace účastníka – obviněného z přestupku. Jestliže tedy úřad není nadán právem získat informace o elektronické komunikaci bez součinnosti s účastníkem řízení, tím spíše nemá bez výslovného zákonného zmocnění možnost tyto informace sám získat z mobilního telefonu účastníka řízení, coby zařízení chráněného listovním tajemstvím. Tímto postupem by zjevně docházelo k obcházení záruk garantovaných na ústavní úrovni.

Ve světle výše uvedeného je tedy zcela pochybné, co vlastně lze v řízení prokázat vydaným/odňatým mobilním telefonem, krom toho, že se v danou dobu ve vozidle nacházel. Zcela přitom pomíjím nejrůznější reálné obtíže, které může přinášet realita – např. zabezpečení telefonu heslem, které z celého kontaktu mezi policií a řidičem vytváří absurdní divadlo. Stranou taktéž ponechávám poněkud nejasný závěr OBP MV o tom, zda mobilní telefon lze v případě dobrovolného nevydání odejmout, kdy na jednom místě je konstatováno, že toto možné je (str. 1) a na jiném místě (str. 2), že to možné není, resp. že není možné nutit řidiče k vydání telefonu.

V neposlední řadě mám za to, že úkolem policie je, mimo jiné, i dohled nad bezpečností provozu na pozemních komunikacích. Protiprávní jednání, které zjistí a které není vyřešeno na místě, je zpravidla oznamováno příslušným správním orgánům. Mezi policií a správními orgány by tedy měla panovat pokud možno součinnost (pokud jde o metodiku práce). Pokud správní orgány (včetně krajských úřadů), které ve věci vedou řízení a vydávají meritorní rozhodnutí, dávají najevo (není mi ale známo v jaké míře), že mobilní telefony v těchto případech pro správní řízení nepotřebují, nevidím jediný důvod, proč by měla policie zarputile trvat na tom, že telefon je věcí důležitou pro řízení o přestupku.

Jedním, avšak zcela nepřijatelným, důvodem může být vytvoření nátlaku na řidiče, aby souhlasil s projednáním věci v blokovém řízení. K tomuto účelu ale oprávnění dle § 34 zákona o Policii ČR konstruováno zjevně nebylo.

Jelikož jsem tedy dospěl k závěru, že není dán základ pro aplikaci ustanovení § 34 zákona o Policii ČR, nepovažuji otázku přiměřenosti za zásadní a rozhodnou. Mám nicméně za to, že i tato si zaslouží určitou pozornost.

Policejní prezident argumentuje, mimo jiné, tím, že: *za rozhodující kritérium považuje společenský význam zájmu chráněného zákonem a závažnost konkrétního přestupku, kterým je tento zájem společnosti ohrožen nebo porušen, přičemž odmítá tendenci posuzovat závažnost přestupku striktně formalisticky podle nominální výše sankce, kterou je za porušení právního předpisu možné uložit. Naopak orgány policie (obdobně jako odbor bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra) za rozhodující*

kritérium považují společenský význam zájmu chráněného zákonem a závažnost konkrétního přestupku, kterým je tento zájem společnosti ohrožen nebo porušen. V případě spáchání přestupku podle § 125c odst. 1 písm. f) bodu 1 zákona o silničním provozu jsou porušením právního předpisu ohrožovány životy nebo zdraví osob a značné majetkové hodnoty.

Na tuto argumentaci ale přistoupit nemohu. Životy nebo zdraví osob a značné majetkové hodnoty jsou ohroženy prakticky každým dopravním přestupkem, včetně těch nejbánálnějších, které mohou být vyřízeny i domluvou. V dopravě totiž jde o život prakticky neustále. To ale nemůže vést k závěru, že je možno za přiměřený považovat jakýkoli postup policie bez ohledu na právní kvalifikaci deliktu (vč. trestného činu).

Považuji za správné, je-li společenský význam zájmu chráněného zákonem do značné míry dovozován z toho, jak přísně zákonodárce hodnotí jeho porušení. V tomto případě se navíc pohybujeme na půdě přestupků – tedy deliktů řádově nejméně ohrožující zájmy společnosti/jednání společensky škodlivé. Je-li za předmětný přestupek zákonodárcem stanovena sankce v jedné z nejnižších výměr, nepochybně to o něčem vypovídá. Navíc, pokud bychom toto kritérium zcela vypustili, stalo by se poměřování přiměřenosti značně neuchopitelným, abstraktním a dávajícím široký prostor ke svévoli a zneužití práva.

Dochází-li v praxi k úvahám o přiměřenosti postupu, jedná se prakticky o střet dvou protichůdných zájmů. Vztáhnu-li tuto úvahu na nyní řešený případ, pak na jedné straně zájmu společnosti na získání věci důležité pro řízení o přestupku, a na straně druhé zájem jedince na tom, aby nebyl postižen v nápadném nepoměru k povaze přestupku, z něž je viněn. Zákonodárce tedy připouští, že se může jednat o nepoměr, ale tento nesmí být nápadný. V případě mobilních telefonů se ale dle mého soudu o nápadný nepoměr jedná. Jak již bylo uvedeno ve zprávě o výsledku šetření, telefony mají dnes pro své majitele mnohem větší hodnotu, než tu, která odpovídá jejich nominální/tržní ceně. Jsou prostředkem komunikace, obsahují osobní údaje, data, umožňují efektivněji pracovat atd. I tuto „přidanou“ hodnotu, která je obtížně vyčíslitelná, je tedy nutno brát v potaz a přičtu-li ji k ceně samotného těla telefonu, pak zpravidla docházím k částkám několikanásobně překračujícím horní hranici sazby za přestupek. Nad to, pro běžného člověka, řidiče, není až takovým problémem pořízení nového telefonního přístroje v situaci, kdy by mu byl ten původní odňat, ale právě nemožnost vést po určitou dobu běžný život, na který byl zvyklý, je značným zásahem do jeho osobnostní sféry.

Ostatně se obávám, že pochybnost o přiměřenosti bych měl i v případě, kdy by v důsledku telefonování za jízdy došlo ke způsobení dopravní nehody s újmou na zdraví třetí osoby. V tomto případě je sice hodnota telefonního přístroje vůči hrozící sankci marginální, ale současně zde naplno vystupuje na povrch otázka smyslu vydání/odnětí věci. Není-li telefon věcí důležitou pro řízení o přestupku protože k naplnění formálních znaků telefon nehraje roli, pak by se jednalo o zcela zbytečný krok ztěžující život řidiče, který nikomu, včetně správního orgánu, v ničem nemůže pomoci. Tato úvaha je ale pochopitelně nad rámec nyní řešeného.

Pokud jde o deklarovanou přestupkovou minulost stěžovatele, pak tu považuji při řešení základní otázky tohoto případu za irelevantní. Ve vztahu k postupu

Magistrátu města Brna a Krajského úřadu Jihomoravského kraje pak uvádím, že tento nebyl stěžovatelem napadán, nijak na něj negativně nedopadá, a tedy nebyl předmětem šetření ochránce.

D – Opatření k nápravě

Vítám snahu policejního prezidenta ujednotit postupy policistů v typizovaných životních situacích, přičemž si uvědomuji, že nelze mít metodiku na vše a policisté musí mít určitou míru volnosti uvážení. V kontextu s tímto případem se ale domnívám, že mohu na vedení policie apelovat pouze v tom směru, **aby revidovalo svůj dosavadní výklad § 34 zákona o policii ČR a ve vztahu k řešenému přestupku akceptovalo, že mobilní telefon není věcí důležitou pro řízení o přestupku, a tedy neexistuje podklad pro vznesení požadavku na jeho vydání/odnětí. Tento postup ostatně navrhuji coby opatření k nápravě, přičemž dodávám, že o závěru tohoto šetření by měli být informováni všichni policisté, kteří se danou problematikou mohou setkat.**

Závěrečné stanovisko zasílám policejnímu prezidentovi a stěžovateli.

V souladu s ustanovením § 20 odst. 1 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv,⁷ očekávám ve lhůtě 30 dnů od doručení tohoto stanoviska sdělení policejního prezidenta, jaká opatření k nápravě činí nebo hodlá činit.

JUDr. Stanislav K ř e č e k v. r.
zástupce veřejného ochránce práv
(stanovisko je opatřeno elektronickým podpisem)

---

⁷ Ustanovení § 20

(1) Úřad je povinen do 30 dnů od doručení závěrečného stanoviska sdělit ochránci, jaká opatření k nápravě provedl.

(2) Jestliže úřad povinnost podle odstavce 1 nesplní, nebo jsou-li opatření k nápravě podle názoru ochránce nedostatečná, ochránce:

a) vyrozumí nadřízený úřad a není-li takového úřadu, vládu,

b) může o svých zjištěních informovat veřejnost včetně sdělení jména a příjmení osob oprávněných jednat jménem úřadu.

(3) Způsobem uvedeným v odstavci 2 může ochránce postupovat i tehdy, nesplní-li úřad povinnost vyplývající z § 15 a 16.